

Notitie

Beheerplannen openbare ruimte

Ontwikkeling planmatig beheer – Gemeente Hilversum

Team Beheer & Onderhoud
Versie: 5 april 2023

Inhoud

INLEIDING	2
VOORJAARSNOTA 2023	2
WEGEN	4
CIVIELE KUNSTWERKEN	5
GROEN	7
SPELEN	9
OPENBARE VERLICHTING	10
BEBORDING EN BEWEGWIJZERING	11
INSTALLATIES	12
CONCLUSIES	13
BIJLAGE 1 MUTATIES BUDGETTEN EXPLOITATIE	14
BIJLAGE 2 MUTATIES INVESTERINGEN BETROKKEN BIJ BEHEERPLANNEN	15

INLEIDING

Deze notitie is opgesteld als financiële toelichting bij de beheerplannen openbare ruimte van de Gemeente Hilversum. De financiële effecten worden in de voorjaarsnota 2023 verwerkt. Hieronder volgt de tekst uit de VJN 2023. Daarin is een opsomming van de beheerplannen opgenomen. In deze tekst is bij elk beheerplan een korte (financiële) toelichting opgenomen. Hierbij is zoveel mogelijk aangegeven of en in hoeverre er ruimte is om te kiezen voor een meer getemporeerde aanpak. In deze notitie lichten we alleen de begrotingswijzigingen toe.

Financiële uitgangspunten exploitatie:

- Alle exploitatieoverzichten betreffen extra benodigde middelen. Een negatief bedrag betekent dat minder middelen benodigd zijn.
- Conform de wens van de raad (motie M22-100) komen we dit jaar met de beheerplannen, de effecten worden verwerkt in de begroting van 2024 en verder. Al is de wens voor en gesprekken over het opstellen van beheerplannen al langer aan de orde van de dag. Dit is naar voren gekomen toen in 2020 de achterstanden van wegen bekend werden.

Financiële uitgangspunten investeringen:

- De tabellen van de investeringen geven eerst de huidige begroting weer, waarbij totaalbedragen van het volledige krediet zijn vermeld. Hierna volgen in diezelfde tabel de berekende investeringen volgens de beheerplannen. Hieronder is het verschil weergegeven. Een negatief bedrag betekent lagere investeringen.
- De investeringen zijn inclusief VAT kosten (voorbereiding, administratie en toezicht)
- De Raad heeft het IP 2023-2026 vastgesteld. Vanwege de vergelijkbaarheid is daarom aangesloten bij deze periode. Tenslotte voor 2027 is dit nog niet door de raad vastgesteld. Daarvoor volgt de aanvraag bij de voorjaarsnota. De effecten van de beheerplannen zijn, net als bij de exploitatie, vanaf 2024 verwerkt (tot en met 2027).

VOORJAARSNOTA 2023

Uit de kwaliteitsmetingen blijkt dat de openbare ruimte met achterstanden in het onderhoud te maken heeft. Dit is met name op het onderdeel wegen naar voren gekomen. Door een beheerplan voor Wegen op te stellen, ontstaat een onderbouwd inzicht voor dit onderdeel (uitvoering motie M22-100). Om een integraal beeld van de openbare ruimte te krijgen, hebben we ook voor de overige beheerdomeinen beheerplannen opgesteld.

Een beheerplan bevat de kernachtige informatie van een beheerdomein. Het beschrijft welk kapitaalgoed het betreft, wat het doel is, wat de omvang is en bijvoorbeeld aan de hand van uitgevoerde inspecties wat de staat is van het kapitaalgoed. Doorgaans is aan de hand van het aanlegjaar te voorspellen wanneer welk type onderhoud gepland staat en wanneer vervanging aan de orde is.

Aan de hand van deze gegevens is in combinatie met een gekozen beheerstrategie berekend welke middelen benodigd zijn om het kapitaalgoed de komende jaren te onderhouden.

In deze voorjaarsnota verwerken we de financiële gegevens van de beheerplannen voor:

- Wegen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Spelen
- Openbare verlichting
- Bebording en bewegwijzering

Met de aanmelding in de VJN worden de beheerplannen verwerkt in de meerjarenbegroting vanaf 2024. Vooralsnog gaan we uit van een looptijd van vier jaar voor een beheerplan. Tijdens de looptijd monitoren we de kapitaalgoederen en na deze periode worden de beheerplannen herzien. Deze beheerplannen ondersteunen bij het inzichtelijk maken van de opgave waar we voor staan. Ook betreft het een middel om eventuele grote onderhouds pieken af te vlakken over meerdere jaren, waardoor dit begrotingstechnisch tot minder grote fluctuaties leidt. Met de beheerplannen wordt bepaald welke middelen er nodig zijn voor de instandhouding van het kapitaalgoed en worden de opgelopen achterstanden ingelopen.

Norm/Kader

Omdat de openbare ruimte voor veel verschillende doeleinden wordt gebruikt, moet de openbare ruimte aan een veelheid van eisen en uitgangspunten voldoen. Soms is dit vastgelegd in wetgeving, in normeringen of in beleid, zoals Hilversum Buiten. Niet overal is evenveel speelruimte om te kiezen voor meer of minder inzet op kapitaalgoederen.

Vanaf de discussie in 2020 is duidelijk geworden dat er sprake is van een onderhoudsachterstand bij wegen. Om hiervoor met elkaar het gesprek aan te gaan, ontbrak het aan een beheerplan. Om de discussie dan direct breder te kunnen zien, zijn voor alle beheeronderdelen beheerplannen opgesteld, waarvan dit de resultante is.

WEGEN

Het beheerplan Wegen betreft alle verhardingen, zoals asfalt en elementenverharding (bestrating). In Hilversum hebben we daar ongeveer 4 miljoen vierkante meter van.

Exploitatie

Bij met name elementenverharding is de afgelopen periode een onderhoudsachterstand ontstaan. Deze is de afgelopen periode opgelopen tot ongeveer 20% (over het hele areaal gezien). In de voorjaarsnota van 2022 is een bedrag opgenomen om de oplopende achterstand een halt toe te roepen, waardoor deze achterstand niet toeneemt. Het beheerplan staft de eerdere berekeningen (zoals eerder opgevoerd in de voorjaarsnota) voor het stagneren van de oplopende achterstanden en biedt de benodigde onderhoudsruimte.

Het voorstel is om incidenteel € 739.112 toe te voegen voor een periode van acht jaar om de achterstand terug te brengen naar een overzichtelijke werkvoorraad (waarvan het grootste deel, circa 75 % voor elementenverharding is en de rest voor asfalt).

Daarnaast is structureel € 128.776 nodig voor de exploitatie van het planmatig onderhoud. In dit bedrag is het overgaan van de investeringen van asfaltdeklagen naar de exploitatie inbegrepen (vanaf 2023).

Extra benodigd, exploitatie	2024	2025	2026	2027
Onderhoud wegen regulier (incl deklagen)	128.776	128.776	128.776	128.776
inhaal achterstanden	739.112	739.112	739.112	739.112
Totaal onderhoud wegen	867.888	867.888	867.888	867.888

Investerings

Het investeringsprogramma Wegen is er in de basis op gericht om aan te sluiten op de vervangingsopgave van het riool. Als het riool wordt vervangen, moet ook de weg hersteld worden. Voor het vervangen van wegen, waar het riool wordt vervangen, is de komende periode € 5.964.000,- benodigd. Met name de werkzaamheden voor het meeliften met de vervanging van de riolering zorgen voor een forse stijging van de post "Vervanging afgeschreven wegen". De oorzaak ligt in het feit, dat afgelopen jaren veel rioleringswerkzaamheden zijn uitgevoerd in de vorm van relining. Hierbij hoeft de weg niet opgebroken te worden. De keerzijde is, dat de trajecten om het riool te kunnen relinen, schaarser worden. Bij nieuwe rioolwerkzaamheden is daarom steeds vaker sprake van integrale vervanging, inclusief de weg. De combinatie met forse prijsstijgingen in de markt, levert dit resultaat.

De post "Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen" betreft een toerekening vanuit het vastgestelde Gemeentelijk Watermanagement Plan (GWP). Deze post blijft ongewijzigd. Het betreft een berekening van het herstellen van de verharding alleen boven de rioolsleuf, geen integrale vervanging. Bij deze investering is destijds aangegeven dat hiernaast nog een aanvullend krediet benodigd was voor integrale vervanging. Dit krediet voeren we nu onder "vervanging afgeschreven wegen" op.

In de basis is alleen voor wegbeheer de komende vijf jaar € 1.700.000,- benodigd voor de aankomende vijf jaar (€ 340.000,- per jaar). Vanuit kwalitatief oogpunt (wegbeheer) zijn relatief weinig middelen benodigd voor volledige vervanging van wegen. Deze investering betreft grotendeels asfaltverhardingen.

	Begroot	2023	2024	2025	2026
Vervanging afgeschreven wegen		3.476.000	3.476.000	3.476.000	3.476.000
Deklagen geluidsreducerend asfalt					482.000
Deklagen gesloten asfalt		307.000	307.000	307.000	307.000
Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen		376.000	376.000	376.000	376.000
Totaal vastgesteld investeringsprogramma		4.159.000	4.159.000	4.159.000	4.641.000
	Benodigd				
Vervanging afgeschreven wegen		3.476.000	5.588.000	5.588.000	5.588.000
Deklagen geluidsreducerend asfalt					
Deklagen gesloten asfalt					
Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen		376.000	376.000	376.000	376.000
Totaal investeringsprogramma beheerplannen		3.852.000	5.964.000	5.964.000	5.964.000
Verschil vastgesteld en benodigd		-307.000	1.805.000	1.805.000	1.323.000

Toekomst

Naar de toekomst toe zal de incidentele post “inhalen achterstanden” in de exploitatie wegvallen. Hierdoor ontstaat een beheerbare werkvoorraad met een areaal dat voldoet aan het credo Schoon, Heel en Veilig. Na deze planperiode volgt wel een grotere onderhoudsronde (inschatting vanaf 2028) voor de deklagen van gesloten verhardingen.

Voor wat betreft de investeringen verwachten we dat deze voorlopig niet veranderen. Wel kunnen we melden dat over een aantal jaren een nieuw Watermanagementplan (GWP) wordt opgesteld. Mogelijk dat daarin een herijking plaatsvindt van de toerekening van middelen aan wegbeheer vanwege rioleringswerkzaamheden.

Keuze

Eventueel kan het inhalen van de achterstanden ook getemporiseerd worden over een langere periode dan acht jaar, met evenredig lagere jaarlijkse kosten. Er kan gekozen worden voor bijvoorbeeld tien jaar. Hoe meer we temporiseren hoe groter de invloed voor voetgangers merkbaar is, omdat deze achterstand met name in de voetpaden in de wijken zit en de bevolking in het algemeen vergrijsd.

Ook kan gekozen worden om de achterstand niet naar 7% (beheerstechnisch gezonde werkvoorraad) terug te brengen. Door werk met werk te maken op het gebied van riolering, loopt de achterstand al terug van 20% naar ongeveer 15% (In 8 jaar). Dit laatste adviseren we niet.

	2024	2025	2026	2027
5 jaar	1.182.579	1.182.579	1.182.579	1.182.579
8 jaar	739.112	739.112	739.112	739.112
10 jaar	591.290	591.290	591.290	591.290

Het nadeel van temporiseren is dat een deel van het areaal niet voldoet aan het credo: Schoon, Heel Veilig en ondersteunen daarmee bijvoorbeeld niet de ambitie om ouderen zo lang mogelijk in hun eigen woonomgeving te laten wonen. We lopen dan ook meer risico op aansprakelijkheidsstellingen.

Zonder of met minder investeringskrediet komt de uitvoerbaarheid van de rioolvervangingsopgave conform het GWP in geding.

CIVIELE KUNSTWERKEN

Het beheerplan Civiele Kunstwerken betreft alle kunstwerken (bruggen, viaducten (44 stuks)), (grondkerende) muren & hekwerken (19 km) en oevers en beschoeiingen (40 km).

Exploitatie

Kunstwerken, muren en hekken gaan met €78.000 omhoog en beschoeiingen met €68.000.

In de doorontwikkeling van ons beheer (het digitaliseren van het areaal) is gebleken dat de omvang forser is dan eerder aangenomen (alles, met uitzondering van kunstwerken). Om die reden is meer onderhoudsgeld benodigd. Dit betreft een correctie op niet eerder opgevoerde areaalmutaties.

We adviseren de ontwikkeling verder door te zetten en in plaats van reactief, planmatig onderhoud uit te voeren. Met planmatig onderhoud wordt eerder de vooraf beoogde technische levensduur behaald. Hiermee behalen de gedane investeringen een beter rendement.

Extra benodigd, exploitatie	2024	2025	2026	2027
Kunstwerken, muren, hekken regulier	78.000	78.000	78.000	78.000
Beschoeiingen	68.000	68.000	68.000	68.000

Investeringen

De investeringen voor civiele kunstwerken in het beheerplan fluctueren. Dat is heel logisch, omdat het vervanging betreft wat niet regelmatig wordt uitgevoerd (in aantallen is het een bescheiden omvang). Op het moment dat er wel sprake is van vervanging kan het dan ook meteen om grote bedragen gaan (denk aan een brug of viaduct).

De investering van de deklaag 2e fietsbrug Hilversums Kanaal wordt verplaatst naar de exploitatie. Nieuw opgevoerd is de vervanging van twee houten bruggen in 2024. De kwaliteit van deze bruggen is sneller achteruitgegaan dan verwacht. In 2025 voeren we levensduur verlengend onderhoud uit aan vier kunstwerken. Ook gaan we in 2024 een grondkerende muur vervangen (nabij Nieuwe Havenbrug)

Begroot	2023	2024	2025	2026
Vervanging deklaag 2e fietsbrug hilversums kanaal			85.000	
Vervangen brugdek 2e kanaalbrug Kortenhoef			362.000	
Onderhoud bruggen				
Onderhoud muren				
Vervanging beschoeiingen	303.000	303.000	424.000	424.000
Vervangen meerstoelen en remmingpalen schutsluis		202.000		
Totaal vastgesteld investeringsprogramma	303.000	505.000	871.000	424.000
Benodigd				
Vervanging deklaag 2e fietsbrug hilversums kanaal				
Vervangen brugdek 2e kanaalbrug Kortenhoef			362.000	
Onderhoud bruggen		169.200	77.000	
Onderhoud muren		60.000		
Vervanging beschoeiingen	303.000	303.000	424.000	424.000
Vervangen meerstoelen en remmingpalen schutsluis		202.000		
Totaal investeringsprogramma beheerplannen	303.000	734.200	863.000	424.000
Verschil vastgesteld en benodigd		229.200	-8.000	

Toekomst

Geen bijzonderheden

Keuze

Indien gekozen wordt om de post Kunstwerken te temporiseren, zal dat een negatief effect hebben op de uitvoering van planmatig onderhoud en daarmee op het behalen van de beoogde levensduur van de kunstwerken.

Op het gebied van investeringen is temporiseren niet aan de orde (veiligheid), tenzij gekozen wordt om objecten bij vervanging te verwijderen.

GROEN

Het beheerplan Groen betreft alle groenvoorzieningen waaronder bomen, plantsoenen en grasterreinen. Het totale onderhoud van alle groen wordt integraal uitgevoerd met de straatreiniging en onkruidbestrijding op verharding. De servicegerichte maatregelen bestaan uit het ledigen van afvalbakken, onderhoud en vervanging van straatmeubilair (banken en afvalbakken), gladheidsbestrijding, verkeersmaatregelen en evenementen. In Hilversum hebben we ongeveer 35.000 bomen, 2,2 miljoen vierkante meter groen, 1.000 afvalbakken, 650 banken en 4 miljoen vierkante meter schoon te houden.

Exploitatie

Op het gebied van zwerfafval zullen we onze activiteiten moeten intensiveren. Dit komt onder meer door de toenemende vervuilingssnelheid (gedrag) en toename in klein verpakkingsmateriaal (dit betreft een landelijke trend).

Bij de onderdelen boomverzorging en plantsoenen wordt vanwege klimaatverandering een verhoogde inspanning gevraagd voor droogtebestrijding en het inboeten (plaatselijke vervanging/aanvulling). Mede door klimaatverandering loopt de conditie van het groen sneller achteruit en ontstaan er meer ziekten. Ook krijgen we meer te maken met plagen, invasieve soorten, zoals kastanjabloedingsziekte, eikenprocessierups en Japanse duizendknoop. Tevens ontstaan door veroudering van het bomenbestand meer noodzakelijke snoeiwerkzaamheden en nemen de kosten toe om aan de noodzakelijke zorgplicht te voldoen. Stormen hebben meer invloed op een ouder bomenbestand, zeker in een zomerperiode wanneer de bomen vol in het blad staan.

Omdat een extra investering wordt aangevraagd voor groenrenovatie, is de verwachting dat de huidige post voor het onderhoud van de plantsoenen verminderd kan worden. Als het groen gesloten is en in goede conditie verkeert, is deze beter (lees voordeliger) te beheren dan een leeg en versleten plantsoen waarin onkruid de overhand krijgt.

Extra benodigd, exploitatie	2024	2025	2026	2027
Onderhoud groen: straatreiniging	27.400	27.400	27.400	27.400
Onderhoud groen: boomverzorging	159.000	159.000	159.000	159.000
Onderhoud groen: plantsoenen	-30.500	-30.500	-30.500	-30.500
Totaal groen	155.900	155.900	155.900	155.900

Investeringen

Bij het onderdeel groen is de afgelopen periode een achterstand in vervanging ontstaan. Hilversum is voor een belangrijk deel in de jaren 70-80-90 van de vorige eeuw ontwikkeld. De piek voor vervanging is nu actueel. Voor de komende vijf (tien) jaar zijn juist middelen nodig om bomen en groen te vervangen. Deze hebben voor een groot deel het einde levensduur bereikt, wat ten koste kan gaan van de veiligheid en het kwaliteitsbeeld van de groene stad Hilversum (beleidsuitgangspunten Hilversum Buiten).

Renovatie groenvoorzieningen

Dit is een investering in plantsoenen en grasterreinen. Hilversum heeft circa 0,9 miljoen m² plantsoenen en 1,3 miljoen m² grasterreinen. De gemiddelde levensduur van het groen is 30 jaar. Daarna wordt het plantsoen kaler en hoger. Meer snoeiwerkzaamheden en onkruidbestrijding zijn dan noodzakelijk. Bij grasterreinen betreft het voornamelijk de top laag, die in kwaliteit bij veroudering achter uitgaat, waardoor oneffenheden (de bespeelbaarheid) achteruitgaat. De investeringspiek loopt tot circa 2035; daarna neemt deze af.

Bomen

De investering Bomen betreft vervanging van veiligheidstechnisch niet meer te handhaven bomen. Het areaal betreft circa 35.000 bomen. De verwachte levensduur bedraagt 50 jaar. Daarnaast beginnen bomen ouder te worden, waarbij veiligheid meer om de hoek komt kijken. Ook droogte en stikstof laten hun sporen achter (vooral beuken ondervinden hier hinder van). Effect bij oudere bomen is toename van snoeiwerkzaamheden en grotere schade bij onder andere stormen. Bij een verwachte levensduur van 50 jaar is de gemiddelde vervanging per jaar 650 – 700 bomen. De komende 2 decennia moet vanuit de leeftijdsopbouw meer worden geïnvesteerd, met een piek tussen 2030 en 2040. Vanaf 2040 neemt het benodigde investeringskrediet af.

Kastanjabloedingsziekte

Investering Kastanjabloedingsziekte: Hilversum heeft circa 650 kastanjabomen. Deze bomen zijn zeer markant, hebben (historische) meerwaarde en zijn beeldbepalend. De gemeente Hilversum heeft net als andere gemeenten besloten deze bomen zoveel mogelijk te handhaven of in uiterste nood te vervangen voor volwaardige exemplaren (van een andere soort). De verwachting is dat de investering vanaf 2030 gaat afnemen.

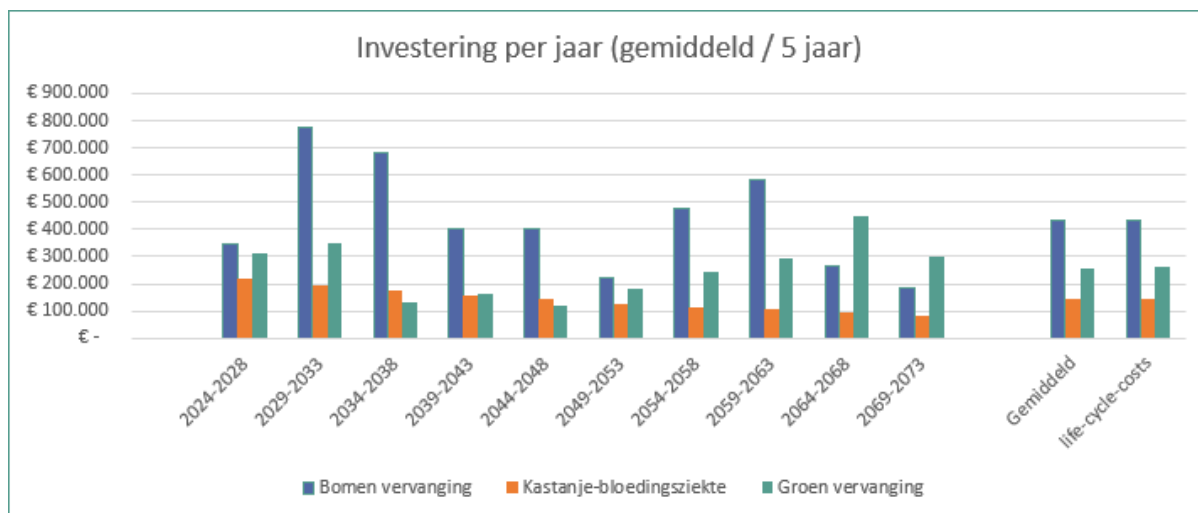
Begroot	2023	2024	2025	2026
Renovatie groenvoorzieningen	230.000	230.000	230.000	230.000
Instand houden bomenbestand	209.000	209.000	209.000	209.000
Aanpak kastanjabloedingsziekte	218.000	218.000	218.000	218.000
Totaal vastgesteld investeringsprogramma	657.000	657.000	657.000	657.000
Benodigd				
Renovatie groenvoorzieningen	230.000	285.000	310.000	310.000
Instand houden bomenbestand	209.000	275.000	275.000	298.000
Aanpak kastanjabloedingsziekte	218.000	218.000	218.000	218.000
Totaal investeringsprogramma beheerplannen	657.000	778.000	803.000	826.000
Verschil vastgesteld en benodigd		121.000	146.000	169.000

Toekomst

De periode na dit beheerplan stijgen de investeringen nog door tot een vervangingspiek bereikt is. Zie verder ook hierna onder “Keuzes”.

Keuzes

Bij uitstel verschuiven de investeringskosten dus naar de exploitatie als gevolg van verhoogde snoeiwerkzaamheden, verhoogde onkruidbestrijding in groen (kale plekken) en top laagonderhoud (gras). De Kastanjabloedingsziekte is voor de komende jaren een bedrag opgenomen van €218.000,-. Gezien het verloop van de ziekte en het belang van Kastanjes voor de kwaliteit van Hilversum is het noodzakelijk deze voorziening te handhaven. Vanaf 2029 verwachten wij hierin een verlaging van de investering.

Voor de investeringen op het gebied van Bomen en Groenvoorzieningen verwachten we een vervangingspiek. Vermindering van de aangevraagde investeringskredieten zal een negatieve invloed hebben op het hierboven gepresenteerde toekomstperspectief. We adviseren de gevraagde middelen beschikbaar te stellen.

SPELEN

In het beheerplan Spelen is gekeken naar 187 sport- en speelplekken, waar in totaal 733 sport- en speeltoestellen staan op zes verschillende ondergronden. Het grootste deel van de speeltoestellen betreft een schommel, glijbaan of wip. Daarnaast zijn er ook sporttoestellen die te maken hebben met bijvoorbeeld voetbal of basketbal.

Exploitatie

Met de huidige beheerstrategie werden te weinig toestellen vervangen, waardoor het areaal relatief verouderd is. Oudere toestellen vergen meer onderhoud. Om geen verdere achterstanden op te bouwen, stijgt de exploitatie structureel met €41.500, om de toestellen en ondergronden tot einde levensduur in goede staat te houden.

We zitten nu in een oplopende vervangingspiek richting 2025-2026. We adviseren deze af te vlakken. Dit kan door de strategie te kiezen preventief en planmatig te onderhouden (exploitatiebudget). Het effect is dat we minder speeltoestellen direct hoeven te vervangen.

Hiermee vlakken we een grotere vervangingsopgave af, wat een meer gelijkmatig investeringskrediet en meer gelijkmatiger werkvoorraad oplevert.

Extra benodigd, exploitatie	2024	2025	2026	2027
Speelvoorzieningen regulier	41.500	41.500	41.500	41.500
Incidenteel extra onderhoud	27.250	55.250	69.500	88.750
Totaal speelvoorzieningen	68.750	96.750	111.000	130.250

Investering

We zitten momenteel in een vervangingspiek. Door incidenteel onderhoudsmiddelen toe te voegen, is het mogelijk een andere vervangingsstrategie te hanteren. Omdat de afschrijvingstermijn 15 jaar op sport- en speeltoestellen, vervangen we in een ideale situatie jaarlijks 1/15^e deel van het areaal.

Met dit beheerplan zetten we in op die beheerstrategie. Dit zorgt voor een meer gelijkmatig beheerpakket en een gelijkmatig verloop van het investeringskrediet.

De post “Vergroenen speelterreinen” is onderdeel van het reeds vastgestelde Programma Groen.

	2023	2024	2025	2026
Speelvoorziening	351.000	619.000	668.000	564.000
Vergroenen speelterreinen	200.000	200.000	740.000	200.000
Totaal vastgesteld investeringsprogramma	551.000	819.000	1.408.000	764.000
Speelvoorziening	351.000	539.000	550.000	630.000
Vergroenen speelterreinen	200.000	200.000	740.000	200.000
Totaal investeringsprogramma beheerplannen	551.000	739.000	1.290.000	830.000
Verschil vastgesteld en benodigd		-80.000	-118.000	66.000

Toekomst

Na deze beheerplanperiode verwachten we financieel geen bijzonderheden, maar een gespreide onderhouds- en vervangingsopgave.

Keuze

Bij minder exploitatie gaat kwaliteit van het areaal achteruit. De incidentele onderhoudsmiddelen zijn samen met name benodigd om de vervangingspiek af te vlakken. Indien we die temporiseren, moeten we meer vervangen (investering). Zonder vervangingsinvesteringen krijgen we een verouderd areaal wat naar verhouding meer onderhoud vergt.

OPENBARE VERLICHTING

Openbare verlichting betreft alle verlichting van het openbaar gebied. Dit is onderverdeeld in dragers (hoofdzakelijk masten), armaturen (zeg maar de lampenkap) en lichtbronnen. Een armatuur kan dus meerdere lichtbronnen hebben en een mast ook meerdere armaturen. We hebben bijna 15.000 dragers, ruim 15.500 armaturen en bijna 16.000 lichtbronnen.

Het grootste deel van de verlichting is aangesloten op het net van Liander. Daarnaast hebben we een aantal stukken met een eigen net en verdeelkast. Dit geldt bijvoorbeeld voor een aantal tunnels.

Exploitatie

We zijn in Hilversum aan de slag gegaan om de armaturen te vervangen door LED. De positieve effecten daarvan worden nu duidelijk zichtbaar! Een LEDlamp gaat ongeveer 20 jaar mee, waar een reguliere lamp vaak maar 4 jaar mee ging. Hierdoor is er beduidend minder onderhoud benodigd en gaat de exploitatie omlaag.

Extra benodigd, exploitatie	2024	2025	2026	2027
Openbare verlichting regulier	-174.000	-174.000	-174.000	-174.000

Investeringen

Ook de investeringen op openbare verlichting gaan omlaag, voor bijna 1,5 ton. Op dit moment kunnen we uitgaan van een langere levensduur dan 40 jaar. In plaats van preventief vervangen, laten we de masten technisch keuren. Hieruit blijkt vaak dat een langere levensduur mogelijk is. Een

deel zal dan nog steeds vervangen moeten worden, maar op dit moment kan de investering worden verminderd.

Begroot	2023	2024	2025	2026
Vervanging openbare verlichting armaturen	506.000	506.000	506.000	506.000
Vervanging lichtmasten				191.000
Totaal vastgesteld investeringsprogramma	506.000	506.000	506.000	697.000
Benodigd				
Vervanging openbare verlichting armaturen	506.000	373.000	373.000	373.000
Vervanging lichtmasten				
Totaal investeringsprogramma beheerplannen	506.000	373.000	373.000	373.000
Verschil vastgesteld en benodigd		-133.000	-133.000	-324.000

Toekomst

Volgende planperiode begint een vervangingsperiode voor de masten. Hierdoor zullen dan grotere investeringen worden aangevraagd (lager dan niveau 2023).

Keuze

Er is sprake van vermindering van de exploitatie en verlaging van het investeringskrediet. Er is geen spraken van onderhoudsachterstand. Keuzes zijn momenteel niet aan de orde.

BEBORDING EN BEWEGWIJZERING

Het beheerplan Bebording en Bewegwijzing betreft alle verkeersborden, straatnaamborden, komborden, ANWB-masten etc.

Tot op heden werd er vanuit de exploitatie naast het onderhoud ook de (noodzakelijke) vervangingen betaald, aangezien er geen vervangingsbudget was vanuit de investeringen. Dit heeft gezorgd voor een achterstand in het onderhoud en ook een achterstand in vervangingen. Naar aanleiding van het beheerplan willen we graag beide uitdagingen aanpakken.

Exploitatie

Het reguliere onderhoudsbudget kan met € 11.725 omlaag, omdat we een vervangingskrediet aanvragen. Daarnaast is echter wel incidenteel extra budget benodigd om de onderhoudsachterstand in vijf jaar in lijn te brengen met het reguliere onderhoud.

Extra benodigd, exploitatie	2024	2025	2026	2027
Bebording regulier	-11.725	-11.725	-11.725	-11.725
inhaal achterstanden	35.867	35.867	35.867	35.867
Totaal bebording	24.142	24.142	24.142	24.142

Investeringen

De beheerstrategie is om jaarlijks een deel van het areaal te vervangen. Dat is gebaseerd op de technische einde levensduur van de verschillende onderdelen van bebording en bewegwijzing. Hiervoor is jaarlijks een bedrag van € 159.000 benodigd.

De exploitatie in combinatie met de investering levert planmatig beheer met op termijn lagere onderhoudskosten.

	2023	2024	2025	2026
Vervangen bebording vastgesteld investeringsplan				
Vervangen bebording investeringsplan beheerplan		159.000	159.000	159.000
Verschil vastgesteld en benodigd		159.000	159.000	159.000

Toekomst

Met deze aanpak blijft het kapitaalgoed Bebording en Bewegwijzering stabiel/beheerbaar. Naar de toekomst toe verwachten we geen grote fluctuaties in investeringen of exploitatie.

Keuze

De exploitatie hangt samen met het instellen van het investeringskrediet. Indien minder middelen beschikbaar worden gesteld, blijft er sprake van achterstanden in het areaal. Een en ander is te temporiseren naar bijvoorbeeld 2 beheercycli (8 jaar).

INSTALLATIES

Voor Installaties (Gemeentewerf) worden in deze beheerplancycclus geen extra exploitatiebudgetten of investeringskredieten aangevraagd. De verwachting is dat in deze beheerplancycclus de bestaande budgetten voldoende zullen zijn.

Het organisatieonderdeel Installaties komt in actie na calamiteiten (24/7!). Denk aan een verzakkingen, oliesporen, rioolklachten of een omvergereden lichtmast. Daarnaast onderhouden / ondersteunen zij (bij):

- alle installaties in de openbare ruimte, zoals de rioolgemalen dynamische binnenstadsafsluiting en de parkeervoorzieningen;
- rioolaansluitingen, klachten reiniging en inspectie;
- fonteinen, beluchters, watervoorzieningen;
- Sluis, elektrisch hek Sint Vitus;
- plaatsing hekken en borden bij demonstraties of evenementen (of coronamaatregelen);
- watertappunten.

Over het algemeen genomen gaat het om elektrische installaties en hebben deze collega's een elektrotechnische achtergrond.

Op de werf is afgelopen jaar (VJN2022) geïnvesteerd in uitbreiding van capaciteit en tevens in een nieuw onderhoudsmanagement systeem (hierna OMS). De komende jaren zetten we in op doorontwikkeling, waarbij we het OMS vullen met de areaal- en onderhoudsgegevens (basis op orde + ontwikkeling planmatig onderhoud). Op deze wijze kunnen we in de volgende beheerplancycclus die we in 2027 starten (voor middelen voor 2028 en verder) een goed onderbouwde financiële doorrekening presenteren voor dit organisatieonderdeel.

CONCLUSIES

In de bijlagen hierna, kunt u een overzicht vinden van de exploitatiewijzigingen en de totalen van de investeringskredieten.

Exploitatie

Op het gebied van exploitatie wordt in totaal € 1.088.680 aangevraagd. Hiervan betreft € 802.229 een incidentele aanvraag voor de periode van vijf of acht jaar voor het inhalen van achterstanden. Het leeuwendeel hiervan betreft achterstand wegen.

Structureel wordt €286.451 aangevraagd. Naast dat er ook exploitatiebudgetten kunnen worden verlaagd, zijn de grootste aanvragen voor weg- en boombeheer. Bij wegbeheer betreft dit de overheveling van investeringen naar de exploitatie. En bij Boombeheer betreft het de veroudering van het boombestand wat extra onderhoud vergt.

Met de aanvraag voor structurele middelen ontwikkelen we ons naar een beheerorganisatie waarbij we planmatig onderhoud uitvoeren. Hierdoor renderen de gedane investeringen beter, omdat einde levensduur van de verschillende kapitaalgoederen gehaald wordt.

Investerings

Op basis van de beheerplannen wordt meer investeringskrediet aangevraagd. In 2023 is er sprake van een daling van €307.000 (deklagen asfalt uit investeringen naar de exploitatie). In 2024 is sprake van een toename van ongeveer 2 miljoen. In 2025 is het verschil ongeveer 1,8 miljoen en in 2026 is dat 1,3 miljoen. Verreweg het grootste deel hiervan is verklaarbaar door de noodzaak om wegen integraal te vervangen met de vervanging van het riool.

Overweging

Onze openbare ruimte wordt steeds belangrijker. Een goed onderhouden leefomgeving is van grote meerwaarde voor onze inwoners en ondernemers. Een ruimte waarin van alles gebeurt; van recreatie en sport tot aan ontmoeting, evenementen en mobiliteit. De openbare ruimte is de verbindende factor in een stad.

We staan aan de vooravond van grote opgaven in het fysieke leefomgeving. Dit gaat met name om energie, klimaat en mobiliteit. We hopen op termijn de strategische doelen van de Gemeente Hilversum te verbinden en te realiseren met onze openbare ruimte. Om hier te komen, moeten we meebewegen en vooruit kijken. De eerste stappen in deze ontwikkeling betreffen deze beheerplannen.

BIJLAGE 1 MUTATIES BUDGETTEN EXPLOITATIE

	2024	2025	2026	2027
Mutatie structurele budgetten	286.451	286.451	286.451	286.451
Incidentele budgetten (inhaal achterstanden)	802.229	830.229	844.479	863.729
Totaal mutatie budgetten	1.088.680	1.116.680	1.130.930	1.150.180

	2024	2025	2026	2027
Onderhoud wegen regulier (incl deklagen)	128.776	128.776	128.776	128.776
inhaal achterstanden	739.112	739.112	739.112	739.112
Totaal onderhoud wegen	867.888	867.888	867.888	867.888
Kunstwerken, muren, hekken regulier	78.000	78.000	78.000	78.000
Beschoeiingen	68.000	68.000	68.000	68.000
Onderhoud groen: straatreiniging	27.400	27.400	27.400	27.400
Onderhoud groen: boomverzorging	159.000	159.000	159.000	159.000
Onderhoud groen: plantsoenen	-30.500	-30.500	-30.500	-30.500
Totaal onderhoud groen	155.900	155.900	155.900	155.900
Speelvoorzieningen regulier	41.500	41.500	41.500	41.500
incidenteel extra onderhoud	27.250	55.250	69.500	88.750
Totaal speelvoorzieningen	68.750	96.750	111.000	130.250
Openbare verlichting regulier	-174.000	-174.000	-174.000	-174.000
Bebording regulier	-11.725	-11.725	-11.725	-11.725
inhaal achterstanden	35.867	35.867	35.867	35.867
Totaal bebording	24.142	24.142	24.142	24.142
Totaal mutaties excl. mutaties kapitaallasten	1.088.680	1.116.680	1.130.930	1.150.180

BIJLAGE 2 MUTATIES INVESTERINGEN

BETROKKEN BIJ BEHEERPLANNEN

bedragen x € 1.000

taak veld	Omschrijving investering	Vastgestelde investeringen				Benodigd vlg beheerplannen			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
	1. Programma Wonen en Leven								
2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen	506	506	506	506	506	373	373	373
2.1	Vervanging lichtmasten				191				
2.1	Vervanging afgeschreven wegen	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	5.588	5.588	5.588
2.1	Deklagen geluidsreducerend asfalt				482				
2.1	Deklagen gesloten asfalt	307	307	307	307				
2.1	Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen	376	376	376	376	376	376	376	376
2.1	Vervangen bebording						159	159	159
2.1	Vervanging deklaag 2e fietsbrug hilversums kanaal			85					
2.1	Vervangen brugdek 2e kanaalbrug Kortenhoef			362				362	
2.1	Onderhoud bruggen						169	77	
2.1	Onderhoud muren						60		
2.4	Vervanging beschoeiingen	303	303	424	424	303	303	424	424
2.4	Vervangen meerstoelen en remmingpalen schutsluis		202				202		
5.7	Renovatie groenvoorzieningen	230	230	230	230	230	285	310	310
5.7	Instand houden bomenbestand	209	209	209	209	209	275	275	298
5.7	Aanpak kastanjebloedingsziekte	218	218	218	218	218	218	218	218
5.7	Speelvoorziening	351	619	668	564	351	539	550	630
5.7	Vergroenen speelterreinen	200	200	740	200	200	200	740	200
	Totaal investeringen	6.176	6.646	7.601	7.183	5.869	8.747	9.452	8.576

Mutatie kapitaallasten (in Euro's)

-
4.298 25.405 51.229